

19 juni 2020
Rijnburg

**RUTGER
BREGMAN**

**DE
MEESTE
MENSEN
DEUGEN**

EEN NIEUWE GESCHIEDENIS
VAN DE MENS

*de
Correspondent*

“ Een indrukwekkend boek.
Jan Terlouw

“ Rutger Bregman sleept je mee.
Geert Mak

“ Of je het nou eens of oneens bent met
Rutger Bregman, hij is een belangrijke
stem binnen onze generatie.
Fascinerend boek, lees het.
Tim Hofman

“ Cynici en zwartkijkers kunnen
inpakken. Een heerlijk boek voor
iedereen die echt realistisch wil zijn.
Boatrice de Graaf

De mens is een beest, zeiden de koningen. Een zondaar, zeiden de priesters. Een egoïst, zeiden de boekhouders. Al eeuwen is de westerse cultuur doordrongen van het geloof in de verdorvenheid van de mens.

Maar wat als we het al die tijd mis hadden?

In dit boek verweeft Rutger Bregman de jongste inzichten uit de psychologie, de economie, de biologie en de archeologie. Hij neemt ons mee op een reis door de geschiedenis en geeft nieuwe antwoorden op oude vragen. Waarom veroverde juist onze soort de aarde? Hoe verklaren we onze grootste misdaden? En zijn we diep vanbinnen geneigd tot het kwade of het goede?

Adembenemend, welds en revolutionair – *De meeste mensen deugen* herschrijft niet alleen de geschiedenis, maar werpt ook nieuw licht op onze toekomst.

Rutger Bregman (1988) is historicus. Hij brak wereldwijd door met zijn bestseller *Gratis geld voor iedereen*, die in 32 talen is vertaald.

9 789082 942187

de
Correspondent

De mens is een beest,
zeiden de koningen.
Een zondaar, zeiden de
priesters.
Een egoïst, zeiden de
boekhouders.
Al eeuwen is de westerse
cultuur doordrongen van
het geloof in de
verdorvenheid van de
mens.
Maar wat als we het al
die tijd mis hadden?

“ Een indrukwekkend boek.
Jan Terlouw

“ Rutger Bregman sleept je mee.
Geert Mak

“ Of je het nou eens of oneens bent met
Rutger Bregman, hij is een belangrijke
stem binnen onze generatie.
Fascinerend boek, lees het.
Tim Hofman

“ Cynici en zwartkijkers kunnen
inpakken. Een heerlijk boek voor
iedereen die echt realistisch wil zijn.
Boatrice de Graaf

De mens is een beest, zeiden de koningen. Een zondaar, zeiden de priesters. Een egoïst, zeiden de boekhouders. Al eeuwen is de westerse cultuur doordrongen van het geloof in de verdorvenheid van de mens.

Maar wat als we het al die tijd mis hadden?

In dit boek verweeft Rutger Bregman de jongste inzichten uit de psychologie, de economie, de biologie en de archeologie. Hij neemt ons mee op een reis door de geschiedenis en geeft nieuwe antwoorden op oude vragen. Waarom veroverde juist onze soort de aarde? Hoe verklaren we onze grootste misdaden? En zijn we diep vanbinnen geneigd tot het kwade of het goede?

Adembenemend, welds en revolutionair – *De meeste mensen deugen* herschrijft niet alleen de geschiedenis, maar werpt ook nieuw licht op onze toekomst.

Rutger Bregman (1988) is historicus. Hij brak wereldwijd door met zijn bestseller *Gratis geld voor iedereen*, die in 32 talen is vertaald.

9 789082 942187

de
Correspondent

In dit boek verweeft Rutger Bregman de jongste inzichten uit de psychologie, de economie, de biologie en de archeologie. Hij neemt ons mee op een reis door de geschiedenis (...)

Hoe verklaren we onze grootste misdaden?
En zijn we diep van binnen geneigd tot het goede of het kwade?

1. Wat wordt bedoeld met 'deugen'?
2. 'Deugen' waarvoor?

Betekeningen volgens het woordenboek:

1. Afdoend
2. Beproefd,
3. Betrouwbaar
4. Degelijk
5. Braaf
6. Flink
7. Gedegen
8. Gegronnd
9. Geldig
10. Gezond
11. In goede staat
12. Goed
13. Schijnheilig

wat zegt de Schrift?

1. Romeinen 5

¹² Daarom, net zoals door één mens
de zonde de wereld binnenkwam
en door de zonde de dood,
en zó de dood doorging tot alle mensen,
waarop allen zondigen.

*deze vergelijking wordt
pas afgemaakt in vers 18*

ΔΙΑ	ΤΟΥΤΟ	ΩΣΤΕΡ	ΔΙ	ΕΝΟC	ΑΝΘΡΩΠΟΥ
vanwege	dit	net-zoals	door	één	mens
Daarom	_	gelijk	door	één	mens

¹² Daarom, net zoals door één mens
 de zonde de wereld binnenkwam
 en door de zonde de dood,
 en zó de dood doorging tot alle mensen,
 waarop allen zondigen.

*nl. de mensenwereld
 "de slang" was er al*

H	ΑΜΑΡΤΙΑ	ΕΙΣ	ΤΟΝ	ΚΟΣΜΟΝ	ΕΙΣΗΛΘΕΝ
de	zonde	tot-in	de	wereld	-(zij)-kwam-binnen
de	zonde	_	de	wereld	is binnengekomen

¹² Daarom, net zoals door één mens de zonde de wereld binnenkwam en door de zonde de dood, en zó de dood doorging tot alle mensen, waarop allen zondigen.

lett. de doelmissing

- *het eten van de verboden vrucht als resultaat van misleiding*

H	ΑΜΑΡΤΙΑ	ΕΙΣ	ΤΟΝ	ΚΟΣΜΟΝ	ΕΙΣΗΛΘΕΝ
de	zonde	tot-in	de	wereld	-(zij)-kwam-binnen
de	zonde	_	de	wereld	is binnengekomen

12 Daarom, net zoals door één mens de zonde de wereld binnenkwam en door de zonde de dood, en zó de dood doorging tot alle mensen, waarop allen zondigen.

had niet langer toegang tot het geboomte van leven

KAI	ΔΙΑ	ΤΗΣ	ΑΜΑΡΤΙΑΣ	Ο	ΘΑΝΑΤΟΣ
en	door	de	zonde	de	dood
en	door	de	zonde	de	dood

---

12 Daarom, net zoals door één mens
de zonde de wereld binnenkwam
en door de zonde de dood,
en zó de dood doorging tot alle mensen,
waarop allen zondigen.

geen erfzonde - maar erfdoed

ΚΑΙ	ΟΥΤΩΣ	ΕΙΣ	ΠΑΝΤΑΣ	ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ	Ο	ΘΑΝΑΤΟΣ	ΔΙΗΛΘΕΝ
en	zó	tot-in	alle	mensen	de	dood	-(hij)-ging-door
ook	zo	tot	alle	mensen	de	dood	is... ...doorgegaan

12 Daarom, net zoals door één mens de zonde de wereld binnenkwam en door de zonde de dood, en zó de dood doorging tot alle mensen, waarop allen zondigen.

*we zondigen...
omdat we stervelingen zijn!*

ΕΦ	Ω	ΠΑΝΤΕΣ	ΗΜΑΡΤΟΝ
op	welke	allen	-(zij)-zondigden
omdat	_	allen	gezondigd hebben

---

12 Daarom, net zoals door één mens de zonde de wereld binnenkwam en door de zonde de dood, en zó de dood doorging tot alle mensen, waarop allen zondigen.

de Schrift koppelt 'zondigen' nooit aan de menselijke natuur maar aan het 'tegen-natuurlijke' Rom.1:26,27

ΕΦ	Ω	ΠΑΝΤΕΣ	ΗΜΑΡΤΟΝ
op	welke	allen	-(zij)-zondigen
omdat	_	allen	gezondigd hebben

Romeinen 3

23 Want allen zondigen,
 en hebben tekort van de heerlijkheid van God
 24 en worden om niet gerechtvaardigd,
 in de genade van Hem,
 door de verlossing die in Christus Jezus is,

*zoals eerder in dit
 hoofdstuk betoogd >*

ΠΑΝΤΕC	ΓΑΡ	ΗΜΑΡΤΟΝ
allen	want	-(zij)-zondigden
allen	Want	hebben gezondigd

Romeinen 3 (NBG51)

¹⁰ ... gelijk geschreven staat:
Niemand is rechtvaardig, ook niet één,
¹¹ er is niemand, die verstandig is,
niemand, die God ernstig zoekt;
¹² allen zijn afgeweken,
tezamen zijn zij onnut geworden;
er is niemand, die doet wat goed is,
zelfs niet één.

Romeinen 3 (NBG51)

¹⁰ ... gelijk geschreven staat:

Niemand is rechtvaardig, ook niet één,

¹¹ er is niemand, die verstandig is,
niemand, die God ernstig zoekt;

¹² allen zijn afgeweken,
tezamen zijn zij onnut geworden;
er is niemand, die doet wat goed is,
zelfs niet één.

¹³ Hun keel is een open graf,
met hun tong plegen zij bedrog,
addeergif is onder hun lippen;

¹⁴ hun mond is van vloek en bitterheid vol;

¹⁵ Snel zijn hun voeten om bloed te vergieten...

vatbaar voor alle kwaad

23 Want allen zondigen,
 en hebben tekort van de heerlijkheid van God
 24 en worden om niet gerechtvaardigd,
 in de genade van Hem,
 door de verlossing die in Christus Jezus is,

ΚΑΙ	ΥΣΤΕΡΟΥΝΤΑΙ	ΤΗΣ	ΔΟΣΗΣ	ΤΟΥ	ΘΕΟΥ
en	(zij)-hebben-tekort~	van-de	heerlijkheid	van-de	God
en	derven	de	heerlijkheid	_	Gods

23 Want allen zondigen,
 en hebben tekort van de heerlijkheid van God
 24 en worden om niet gerechtvaardigd,
 in de genade van Hem,
 door de verlossing die in Christus Jezus is,

ΔΙΚΑΙΟΥΜΕΝΟΙ	ΔΩΡΕΑΝ	ΤΗ	ΑΥΤΟΥ	ΧΑΡΙΤΙ
gerechtvaardigd-wordende~	om-niet	in-de	van-hem	genade
en worden... ..gerechtvaardigd	om niet	uit	zijn	genade

ΔΙΑ	ΤΗΣ	ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΕΩΣ	ΤΗΣ	ΕΝ	ΧΡΙΣΤΩ	ΙΗΣΟΥ
door	de	verlossing	de	in	Christus	Jezus
door	de	verlossing	-	in	Christus	Jezus

Deugen de meeste mensen?

vanuit Gods perspectief:

allen zijn zondaren - doelmissers
allen komen te kort

maar ook:
allen worden om niet gerechtvaardigd!